

I. Limbi literare care n-au avut tradiție literară: slovena, sirba luzaciană, lituaniană și altele.

II. Limbi literare care își continuau tradiția scrierii: ceha, polona, croata.

III. Limbi literare care își continuau tradiția scrierii, dar aveau și un fel de bilingvism omogen: greaca, rusa, bulgara, sirba, parțial « rusa de apus » (ucraineană, bielorusă),

Rusia de apus era acum centrul unde se stabileau normele limbii slave vechi, care influențau întreaga arie greco-slavă. Apariția la Moscova a gramaticii lui M. Smotrițki în 1648 simbolizează victoria centrului moscovit și influența lui asupra limbii slave vechi literare pe întreg teritoriul greco-slav. Moldova și Muntenia din timpul lui Grigore Țamblac joacă rolul unui intermediar cultural între slavii de sud și de est. Deși se dezvoltă limba română literară, scrierea slavă, de redacție sudică sau estică continuă. În sec. al XVIII-lea are loc ultima centralizare și normare a limbii slave vechi pe baza gramaticii lui M. Smotrițki.

Cu probleme de declinare veche slavă se ocupă E.V. Čeșko în articolul *Neutralizarea opozițiilor cazuale în dezvoltarea sistemului declinării limbii slave vechi*. Autoarea tratează procesele transformării sincretismului cazual. Neutralizarea opoziției cazuale este, după Čeșko, coincidența formelor anumitor cazuri dintr-o paradigmă. În dezvoltarea declinării nominale vechi slave s-au ciocnit două tendințe: tendința unificării tipurilor de declinare pe genuri și tendința diferențierii formelor substantiveelor însuflețite și neînsuflețite. La genitiv masc. sing. se observă tendința fixării terminației -oy pentru neînsuflețite și a terminației -a pentru însuflețite; în cadrul declinării cu tema în -i substantivele însuflețite încep să primească terminațiile -k sau -a. Acuzativul însuflețit împrumută de la genitiv terminația -a sau -k. La dativ terminația -om se menține pentru însuflețite, iar la neînsuflețite este înlocuită de -oy. În cazul locativ terminația este mai frecventă la însuflețite, iar -oy la neînsuflețite. Apariția și dispariția neutralizării opoziției formelor cazuale depinde de acțiunea funcției distinctive a formei, iar această acțiune este determinată de caracterul distribuției cazurilor în vorbire și de corelația sensurilor pe care le exprimă aceste cazuri în diverse poziții.

Două articole sint consacrate dialectologiei slave.

R. I. Avanesov, în articolul *Dialectologia descriptivă și istoria limbii*, se ocupă de o serie de probleme teoretice legate de studierea dialectelor cu metode noi. Avanesov introduce în lingvistică o noțiune nouă — limbă dialectală. Limba dialectală, varietate a limbii naționale, este un macro-sistem dialectal, adică totalitatea unor micro-sisteme dialectale răspândite pe un anumit teritoriu, un sistem al sistemelor într-o perioadă determinată. Limba dialectală poate fi studiată nu numai în spațiu, ci și în timp, folosind crono-izoglozele care indică caracterul general și deosebirile sistemului limbii în timp, cu excluderea spațiului. Dialectele sint mari masive teritoriale care se caracterizează prin trăsături comune ale sistemului limbii. Cu ajutorul fasciculelor de izogloze putem distinge și subdiviziuni mai mici: subdialecte și graiuri. Geografia lingvistică cu topo-izogloze se include în dialectologia descriptivă, cronografia cu cronoizogloze se include în istoria limbii (dialectale).

Articolul lui F. P. Filin, *Despre alcătuirea dicționarului dialectale ale limbilor slave* tratează metodele și principiile care trebuie să stea la baza elaborării unor astfel de dicționare. Dicționarul dialectal este un dicționar general al tuturor graiurilor unei limbi. Spre deosebire de dicționarul unui anumit grai, el cuprinde numai cuvinte dialectale, lăsând la o parte cuvintele comune dialectelor și limbii literare. Un dicționar dialectal-tezaur este aproape imposibil de realizat. Regionalismele care se folosesc nu numai în vorbirea dialectală, ci se opun altuia în cadrul limbii literare, trebuie incluse în dicționarul dialectal. În ceea ce privește caracterizarea cuvintului, autorul consideră de dorit ca acesta să aibă următoarele determinări: scrierea corectă ortografică și fonetică; caracterizare gramaticală; sens (sensuri) uneori însoțite de date cultural-istorice, etnografice, comentarii și desene; ilustrarea folosirii cuvintului; locul și timpul atestării; date despre informator. Asemenea dicționare se elaborează deocamdată numai la Leningrad și Cracovia, dar ele sint necesare pentru studierea tuturor limbilor slave.

Cunoscutul folclorist P. G. Bogatiriov prezintă studiul *Vocalele suplimentare în cântecul popular și funcțiile lor*. (Despre limba cântecelor populare slave și raportul ei cu limba vorbită). În diferite specii folclorice, în interiorul unor grupuri de consoane apar unele vocale suplimentare, de obicei reduse.

Cel mai des în această poziție apare vocala *i*, mai rar *o*, *e*, *i*, *a*. De cele mai multe ori sint însoțite de o vocală suplimentară consoanele sonore. Bogatiriov este de acord cu R. Jakobson, că pînă la dispariția ierurilor, versul epic oral își păstra caracterul silabic, iar după căderea lor, vocala suplimentară putea fi o substituție poetică a ierurilor pierdute. Altă cauză a apariției vocalelor suplimentare ar fi tendința de a ușura pronunțarea în timpu,